

Rapport: Evaluering av KRLE årsstudium ved NLA Høgskolen på campus Oslo, campus Sandviken og nettbasert

1. Evalueringspanel

Ralph Meier (leder), førsteamanuensis Høgskolen i Volda (ekstern fagperson)

Ingvill Kvalsnes Blom, rektor Brattholmen skule (representant arbeidsliv)

Elin Severinsen, student KRLE årsstudium NLA Sandviken 2021-2022 (student)

Erik Waaler, professor NLA (sekretær for panelet)

2. Evalueringsgrunnlag

Oversikt over materialet som ligger til grunn for evalueringen.

- PEAS med vedlegg egevaluering av KRLE studiet i 2022
- NLAs prosedyre for periodisk evaluering av studieprogram.
- Oversikt over undervisningserfaring fra grunnskole og videregående skole i lærerkorpset (ettersendt dokument)

3. Evalueringspunkter

3.1. Studieplan og læringsutbytte

Panelets synspunkter

Evalueringen tar utgangspunkt i studieplan 2021/22 og ser også på det nye nettstudiet i KRLE studieåret 2022/23. Fagmiljøets egevaluering blir også tatt med i panelets evaluering.

Navnet for studiet både for campus- og nettstudiet (inntil studieåret 2021/22) er *Kristendom, religion, livssyn og etikk, KRLE, årsstudium*. Navnet for det nye nettstudiet for studieåret 2022/23 er *KRLE årsstudium, nettbasert*.

Navnet er identisk med KRLE-fagets navn i grunnskolen og indikerer at årsstudiet dekker områdene fra KRLE-faget i grunnskolen. Selv om dette i stor grad stemmer, har årsstudiet et bredere innhold, og dette bør komme tydeligere frem. Det nye nettstudiet fra 2022 av er bedre tilpasset KRLE-faget og læreplan 2020. Dette kommer også fram i egevalueringen, s. 4:

- «Som tidligere nevnt vil nettstudiet i KRLE vil være vesentlig revidert med et eget emneinnhold fra høsten 2022 (se vedlegg 1). Med revisjonen fra kommende høst fremstår nettstudiet som det naturlige valget for grunnskolelærere uten KRLE i fagkretsen som ønsker videreutdanning, både med tanke på innhold, og med tanke på

tilgjengelighet og gjennomførbarhet for lærere i jobb. I denne situasjonen vil det være naturlig ved en forestående revisjon av campusstudiene å ytterligere spisse disse mot undervisningskompetanse i videregående skole og videre religionsstudier. Dette gjelder både innholdsmessig og profilering mot søkere/studenter.»

Når det gjelder programmets læringsutbyttebeskrivelse og emnesammensetning konkluderer panelet med at det stort sett er overensstemmelse. Det er dog noen uklarheter i forhold til valgemnene. Programmets læringsutbytte sier at studenten skal «ha kunnskap om indiske religioner og nyreligiøsitet» og «kjenner til sentrale indiske religiøse tekster fra ulike perioder», «har kunnskap om aktuelle livssynstradisjoner (med særlig vekt på livssynshumanismen), etikk og filosofisk tenkning». Dette er bare tilfelle dersom studentene tar emne REL114 om indiske religioner og nyreligiøsitet og REL150 livssyn og etikk, men begge emner er i utgangspunktet valgemner. Det blir bare presisert at for studenter som vil ta PPU er begge emner obligatorisk, men ikke for GLU4-studenter. Dermed er læringsutbyttebeskrivelsen i programmet i utgangspunktet ikke dekkende for alle studenter som tar dette studiet.

For nettstudiet i KRLE 2022/23 er emnesammensetningen dekkende for programmets læringsutbytte, ikke minst fordi alle emner i årsstudiet er obligatoriske. Et unntak er emne NKRLE807 som kan tas i stedet for NKRLE806, selv om NKRLE806 blir nevnt som obligatorisk emne. Ellers noterer panelet store forskjeller i antall målformuleringer under læringsutbyttebeskrivelser i de enkelte emner. Mens for eksempel NKRLE801 har 11 kunnskapsmål, har emnene NKRLE802 til NKRLE805 mellom 4 og 7 kunnskapsmål, og NKRLE806 og NKRLE807 bare 2 kunnskapsmål.

Læringsutbyttebeskrivelsene er i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket, jf kvalifikasjonsstandardene for høyskolekandidater (nivå 6.1), og eventuelt bachelorgradkandidater og grunnskolelærer/allmennlærerstudenter (nivå 6.2).

Emnesammensetningen fungerer godt etter panelets vurdering og studentrepresentantens erfaring og gir god faglig progresjon. Forholdet mellom REL111 og REL112 i høstsemesteret skaper et godt faglig grunnlag for studentene, og hjelper dem å se relevante sammenhenger. Denne emnesammensetningen fungerer godt som grunnmur og oversikt for det videre studiet. De øvrige emner ser ut som om de utfyller hverandre godt og har en logisk sammenheng.

Praksiskomponenten ved REL160 er bra og studentene opplevde praksis som spennende, interessant og relevant for faget. Det gjelder både selve praksisen og oppgaven relatert til dette emnet.

Panelets anbefalinger

Når det gjelder *navnet* på studieprogrammet, vurderer panelet det nye nettstudiet i KRLE som dekkende siden målgruppen er i første rekke grunnskolelærere med KRLE-faget. Studiets navn og innholdet er rettet mot denne målgruppen, men også for lærere i videregående skole som ønsker 60 stp i religionsfaget for å kunne undervise RE i VGS.

Navnet for campusvarianten bør endres. Hovedmålgruppen, ifølge egenevalueringen (s. 11 og s. 21-22), skal i framtida være rettet mot lektorløpet som kvalifiserer å undervise RE i VGS.

Dette støttes av panelet som anbefaler endring av navn og spissing av emner mot det angitte målet på det campusbaserte studiet.

Læringsutbytteskrivelse i programplanen må tilpasses de obligatoriske emnene siden det er en beskrivelse som skal gjelde for alle studenter som tar dette årsstudiet, også med ulike valgemner. Revisjonen av det campusbaserte studiet bør vurdere flere obligatoriske emner som er relevante for undervisningen i ungdoms- og videregående skole.

Praksisdelen (REL160) som av ble tatt ut av det nye nettstudiet bør føres videre i campusstudiet dersom mulig.

3.2. Ledelse, fagmiljø og forskning

Panelets synspunkter

Årsstudiet i KRLE har tilstrekkelig faglig ledelse, og panelet viser her til egenevalueringen, s. 12.

Forskningskomponenten i studiet kommer ikke tydelig fram i program- og emneplaner, men oversikten over de faglige tilsette som er involvert i dette studiet viser høy kompetanse. Studentrepresentanten i panelet viser til at studentene ble introdusert for relevant forskning gjennom studiet. I REL160 ble forskning relatert til pedagogisk praksis vektlagt, der studentene for eksempel fikk presentert modeller og oversikter over hvordan unge lærer best, og konkrete forslag til undervisning basert på forskningsfunn. I REL111, REL112 og REL150 møtte studentene mer arkeologisk, sosiologisk, psykologisk og historisk forskning gjennom for eksempel tekstanalyser med ulike metoder, innsikt i utviklingen på forskningsfeltet innen etikk og filosofi osv.

Fagmiljøet har ellers mer en tilstrekkelig forskningskompetanse for årsstudiet i KRLE med over over 50% førstekompetente, se egenevaluering, s. 11-13.

Erfaringen fra relevant arbeids- og samfunnsliv, særlig fra skoleverket, framstår som noe uklart i fagmiljøets beskrivelse. Det nevnes at flere ansatte har «arbeidslivserfaring fra ulike deler av skoleverket, noen også helt fersk erfaring og er fortsatt aktive som lærere.» (Egenevaluering, s. 17). Den ettersendte oversikten over skoleerfaring viser at fire lærere har mer en ett års skolepraksis. Ellers har fagmiljøet et sterk faglig profil.

Panelets anbefalinger

Erfaringen fra relevant arbeids- og samfunnsliv, særlig fra skoleverket, bør legges vekt på i dette årsstudiet og synliggjøres i presentasjonen av de faglige tilsette som er involvert i dette studiet.

3.3. Samfunns- og arbeidslivsrelevans

Panelets synspunkter

Årsstudiet er særlig rettet mot skole (grunnskole og VGS) og kirkelig arbeid, se målgruppeformulering i programbeskrivelsen. Enda mer tydelig rettet mot skole er det nye nettbaserte KRLE årsstudium.

Programmet har relevans for samfunnets kompetansebehov utover skolefaget i et mer flerkulturelt og flerreligiøst samfunn, som for mennesker i arbeid med innvandrere, asylsøkere, i kultur, helse- og mediesektor. Disse målgruppene blir ikke nevnt i programplanen.

Praksis i emnet REL160 er et viktig bidrag til å få innblikk i skolens hverdag og undervisningspraksis, selv om selve praksisperioden er ganske kort.

Et viktig område i samfunn og skolen, som emneplanene i liten grad tar høyde for, er sammenhengen mellom media, religion og populærkultur. Det gjelder både for elevenes hverdag og for læreplanen 2020 som inkluderer denne tematikken.

Etiske problemstillinger blir tematisert i ulike emner og hjelper studentene å identifisere etiske dilemmaer og problemstillinger, for eksempel innenfor emnene REL150 og REL160, men også i grunnemnene REL111 og REL112.

Panelets anbefalinger

Under målgruppeformuleringer kan med fordel utover arbeid i skole og kirke fagets relevans for mennesker i arbeid med innvandrere, asylsøkere, i kultur, helse- og mediesektor og for sosionomer, barnevernspedagoger og journalister bli nevnt. På denne måten kan kanskje målgruppen, særlig for det campusbaserte studiet, utvides.

NLAs profil som kristen institusjon bør fortsatt være synlig i program- og emneplanene. Samtidig bør enkeltemner tilpasses samfunnets og skolens utvikling, noe som gjenspeiles i det nye nettstudiet i KRLE. Temaområdet media, religion og populærkultur kunne få en større plass i nettstudiet som er særlig rettet mot KRLE-faget i grunnskolen.

3.4. Internasjonalisering

Panelets synspunkter

Årsstudiet har ingen tilbud om internasjonal studie eller utveksling. (se egnevaluering, s. 18). Et tilbud om en studietur til utlandet med besøk av religiøse

institusjoner eller skoler med religionsundervisning er likevel ikke utelukket i et slikt program.

Internasjonale perspektiver kan også komme fram gjennom engelskspråklig litteratur, slik det er tilfelle i enkelte emner, og internasjonal forskning gjennom lærerne. Internasjonale forskere/lærere kan bli inviterte til undervisning.

Panelets anbefalinger

Selv om utveksling ikke er en del av et årsstudium, kan internasjonalisering skje på andre måter.

Panelet anbefaler et tilbud om en kortere studietur til et annet land med besøk av religiøse institusjoner og/eller skoler med religionsundervisning.

Internasjonal forskning kunne bli presentert enda tydeligere i de enkelte emner, gjerne i et komparativt perspektiv.

3.5. Rekruttering

Panelets synspunkter

Årsstudiet i KRLE viser en markant nedgang i studenttallet for studiet i Bergen fra 2018 til 2021 fra 49 til 13 registrerte studenter. Det er mindre endringer i Oslo og på nettstudiet, men også lave studenttall. Det blir grunnlagt med masterrevisjon og bortfall fra obligatorisk KRLE i lærerutdanningen. Dessuten blir behov for en bedre tydeliggjøring av målgruppe og utdanningsveier erkjent. (egenevaluering, s. 11)

Angående forkunnskaper anser vi det som positivt at det nevnes ved alle emnene, foruten REL160, at gode engelskkunnskaper er nødvendig.

Panelets anbefalinger

Panelet støtter egnevalueringen som nevner at campusstudiet framover bør være ytterligere spisset mot RE i VGS, mens nettstudiet fra h22 har som målgruppe lærere i grunnskolen uten KRLE som ønsker videreutdanning (se egnevaluering, s. 4).

Når det gjelder forkunnskaper anbefales at gode engelskkunnskaper også blir nevnt i emnebeskrivelsen til REL160 siden et par omfattende artikler er på akademisk engelsk.

I REL160 vil det i tillegg være positivt å nevne at generell kunnskap om pedagogikk er en fordel i dette emnet.

3.6. Gjennomstrømning

Panelets synspunkter

Til tallene viser vi til egnevaluering, s. 5-9. Tallene viser frafall på ca 35% i perioden våren 2018- høsten 2021. Det er generelt høye tall, men snittet trekkes ned av to svært lave tall for frafall, henholdsvis for våren 2021 og høsten 2019.

Grunnene til frafall kan være mange, men én grunn kan være at mange påmeldinger kommer fra restetorget som kan indikere at disse studenter kanskje ville velge noe annet i utgangspunktet og er dermed mindre motiverte for gjennomføringen. Studentrepresentanten nevner også at flere av de helt nye studenter opplevde overgangen fra skole til studiet krevende, for eksempel med å skrive en akademisk oppgave. Dessuten er det store nivåforskjeller blant studentene. Karakterene viser et snitt på C som nok er ganske normalt. Det er lav strykprosent på studiet.

Panelets anbefalinger

Særlig på nettstudiet anbefales det å opprette egne chatrom der studentene kan dele informasjon og hjelpe hverandre, eller får hjelp av lærere. Ved campusstudiet kan kollokviegrupper med studenter fra ulike nivå være til stor hjelp.

3.7. Læringsmiljø

Panelets synspunkter

Her kommer uttalelsen fra studentrepresentanten Elin Severinsen:

Kvaliteten på undervisning, tilbakemelding og vurdering i programmet:

Undervisning:

Min, og flere av mine medstudenters oppfatning av foreleserne, var at de er godt faglig kompetente, og at de stilte forberedt og gjorde sitt beste for å hjelpe oss gjennom studiene. Den faglige kvaliteten opplevdes høy, men jeg vet at flere etterlyste noe mer variasjon og tilpasninger med tanke på at enkelte emner/deler av et emne kunne bli veldig omfattende og komplekst, samtidig som studentenes kunnskapsnivå varierte nokså mye. Da hadde det vært positivt om noen av disse mer vanskelige temaene kunne bli formidlet på en mer konkret måte, for eksempel ved bruk av video, audio, sammenlignende eksempler etc. Slik årsstudiet fungerte i året 2021-2022, gjorde nivåforskjellene i klassen at det til tider ble altfor detaljerte refleksjoner og diskusjoner om et tema, samtidig som enkelte tema måtte forenkles veldig andre ganger. Dette er det lurt å fokusere mer på, og finne en løsning som i større grad tar høyde for nivåforskjellene.

Tilbakemelding:

Generelt vil jeg si at tilbakemeldingene underveis i forelesningene var hjelpsomme, og bidro til å rette opp i eventuelle misforståelser eller utdype enkelte spørsmål. Tilbakemeldinger på skriftlige oppgaver ble gitt innenfor et rimelig tidspunkt, og var stort sett grundige og lærerike med både oppmuntringer og konstruktiv kritikk for videre arbeid.

Vurdering:

Arbeidskravene blir vurdert kun med godkjent/ikke godkjent, sammen med tilbakemelding, og jeg kan derfor ikke uttale meg så mye om vurderingen. Når det gjelder eksamen, er det jo også praksis at vi kun får utdelt karakter, uten tilbakemelding. Som tidligere student ved Høgskolen på Vestlandet i flere år, vil jeg si at jeg bet meg merke i at de faglige forventningene på studiet generelt virket nokså mye lavere enn jeg er vant med. Dette gjelder da både tilbakemeldinger på skriftlige innleveringer, men også karakteren som ble satt ved eksamen.

Kvaliteten på læringsmiljøet – fysisk, organisatorisk, psykososialt og digitalt:

Fysisk opplevdes skolen i Sandviken generelt som nokså liten og trang, noe som gir mening med tanke på at det er et eldre bygg. Klasserommene og auditoriene var av grei størrelse, men det var flere rom der luften opplevdes veldig tett og klam (foruten rommet nevnt i egevalueringen), spesielt ved regnvær. Som nevnt i egevalueringen er det ikke behagelig å sitte i de klasserommene som ikke har vinduer, både med tanke på luftkvalitet, men også trivsel. Jeg mener bestemt at studentenes trivsel vil øke enormt når studiestedet endres om noen år.

Organisatorisk opplevde jeg at skolen generelt lykkes i å ha en helhetlig profil, der det er grei kommunikasjon mellom de ulike leddene. Dette til tross for at egevalueringen forklarer at det var en del utskiftninger i lærerstaben.

Psykososialt vil jeg si at skoleåret ble nokså sterkt påvirket av koronasituasjonen, der vi ikke fikk like stor mulighet til å samles fysisk og bli bedre kjent. Jeg skulle også ønske at det var lagt opp til noe mer variasjon og dialogisk aktivitet, både i de fysiske forelesningene, men også via Zoom. Kanskje spesielt på grunn av den utfordrende situasjonen studentene sto i gjennom skoleåret, med manglende sosial kontakt. Jeg vil også kommentere at nivåforskjellene mellom studentene og deres ulike bakgrunner kunne oppleves utfordrende til tider. Jeg og noen av mine medstudenter hørte flere ganger faglig sterke studenter le, og kommentere negativt på manglende kunnskap. Blant annet på dette området, mener jeg det ville vært en fordel å bruke mer tid på dialogiske aktiviteter og bli mer kjent med hverandre. Det ble dessverre nokså fort inndelinger i klassen etter kunnskapsnivå, og dette kunne være ubehagelig. *Digitalt* har studiet fungert så som så. Jeg studerte i hovedsak ved campus Bergen, men gjennom skoleåret ble det mye digital undervisning. Det største problemet vi opplevde, var manglende IT-kompetanse blant forelesere, og at det til tider var utfordrende å komme til orde med kommentarer eller spørsmål underveis ved mindre foreleser fikk med seg chatten eller håndsopprekning.

Panelets anbefalinger

Angående undervisningen – som blir vurdert som kvalitativt bra – savnes det mer varierte undervisningsformer som kan formidle vanskelige tema på ulike måter. IT-kompetansen blant forelesere oppleves delvis som ikke tilstrekkelig og bør forbedres ved kursing etc.

3.8. Studieprogrammets tilknytning til NLA Høgskolens strategi

Panelets synspunkter

Årsstudium i KRLE legger tydelig vekt på kristendommen (bibel, troslære, kristendomshistorie, kristen etikk) som tilsvarende NLA's profil som kristen institusjon. Det nye nettstudiet i KRLE er sterkere tilpasset KRLE-faget i grunnskolen og lærerplan 2020. Panelet anser den tydelige profileringen med kristendom som positiv.

De planlagte endringene i det campusbaserte KRLE-årsstudiet er mer et resultat av endringer i lærerutdanningen og et lavt studenttall enn strategisk motivert.

Det nye nettbaserte KRLE-årsstudium viser etter vårt syn i den riktige retningen med fokus på KRLE-undervisningen i grunnskolen og med vurderings- og undervisningsformer som er tilpasset et nettstudium.

Med tanke på den utfordrende situasjon i koronatiden opplevdes kvalitetskulturen som god – med noen unntak særlig med blick på digital undervisning. Den planlagte «hybridundervisningen» i Bergen og Oslo vurderer panelet som positiv. Det er et tilbud som kan heve kvaliteten og kan skape muligheter for mer dialogiske aktiviteter. Også planer om opptak av forelesninger som er tilgjengelige på nett støttes.

Kurs i akademisk skriving som blir nevnt i egevalueringen anses som svært viktig siden det er en sjanger som nye studenter ikke kjenner fra før og trenger øving i. Når det gjelder involvering av studenter, studentdemokratiet og tillitsvalgte nevner egevalueringen utfordringer (s. 15). At det ikke var mulig å få på plass tillitsvalgte fra studentkullet i Bergen bør ikke kunne skje.

Panelets anbefalinger

Panelet støtter det nye nettstudium som et tilbud i første rekke for KRLE-undervisning i grunnskolen – og i andre rekke for RL i videregående skole. Både innholdet, undervisningsformer og vurderingsformer ser lovende ut og bør videreutvikles.

De nye planene for campusbasert studiet med en sterkere fokusering på lærere i videregående skole blir også vurdert som positiv.

Det campusbaserte årsstudiet i KRLE har en del utfordringer som krever en forandring både med tanke på de enkelte emner og målgruppen. Å rette dette studiet mer mot lektorløpet og RE i VGS virker fornuftig. Det kan av økonomiske hensyn og med tanke på studentmiljøet være nødvendig å slå sammen en del av undervisningen i årsstudiet med lærerstudiet (MAGLU). I praksisperioden for lærerstudentene kan for eksempel årsstudentene få fordypning i enkelte emneområder eller gjennomføre ekskursjon til hellige rom og ulike trossamfunn.

Den planlagte revisjonen i retning av videregående skole bør også føre med seg praksis i en slik skole i tillegg til grunnskolepraksis.

Med tanke på studentdemokratiet bør NLA sørge for at tillitsvalgte er på plass og at evalueringsmøter med studentene gjennomføres. Tanken om «pizzamøter» som informasjons- og evalueringsmøter høres ut som en god idé som kan fremme studentdeltakelse.

4. Samlet oppsummering

Angående KRLE årsstudium campusbasert og nettbasert (til v2022) anbefaler panelet:

- Studieprogrammet anbefales ikke å bli videreført i eksisterende form, men revideres både med navn, målgruppe og innhold
- Det reviderte campusbaserte årsstudium bør tydelig være rettet mot lektorløpet og videregående skole
- Navnet KRLE bør ikke videreføres, men erstattes med et annet navn som er mer rettet mot hovedmålgruppen, lektorer i videregående skole, som for eksempel «Religion og etikk» eller «Religion, livssyn og etikk».

- Læringsutbyttebeskrivelsen i programplanen skal tilpasses de obligatoriske emnene i programmet. Læringsutbyttebeskrivelser tilhørende valgemner burde ikke være en del av læringsutbyttebeskrivelsen for studieprogrammet som helhet.
 - Målgruppebeskrivelsen bør utvides til for eksempel mennesker i arbeid med innvandrere, asylsøkere, i kultur-, helse- og mediesektor og i ulike trossamfunn
 - Enkeltemner bør tilpasses samfunnets utvikling og eventuelt skolens læreplan, men ikke miste NLAs profil som kristen institusjon
 - Internasjonalisering anbefales ved tilbud om en studietur til utlandet med besøk av ulike religiøse institusjoner og religionsundervisning i skole
 - Det bør vurderes å legge sammen deler av undervisningen i årsstudiet med KRLE i lærerutdanningen
 - På det campusbaserte årsstudium bør inkludere praksis i videregående skole eller tilby praksis innen det arbeidsområdet studenten ønsker å jobbe i etter studiet, om mulig
-
- Det nye nettbaserte KRLE årsstudium anbefales å bli videreført og videre utviklet i nåværende form med KRLE-lærere i grunnskolen som hovedmålgruppe.
 - Særlig på nettstudiet anbefales å opprette et chatrom hvor studentene kan dele informasjon og hjelpe hverandre, eller får hjelp av lærere.
 - IT-kompetansen blant forelesere bør videreutvikles

Volda og Bergen, 30.08.2022

Ingvill Kvalsnes Blom, Elin Severinsen, Ralph Meier (leder)

Eventuell kommentar til rapporten fra avdelingen:

Her har avdelingen mulighet til å kommentere rapporten etter den er sendt fra evalueringsutvalget og før den behandles i LOKUT og publiseres på NLA Høgskolens nettsider.